

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

torsdag 12. november 2020 kl. 10:00

Telefon-/videomøte

Møtet ble hevet kl. 12:15.

Til stede:	Björg Tørresdal, Thea Susanne Skaug, Sigrid Hjørnegård (vara for Lars Petter Bartnes), Marit Haugen, Kjersti Hoff, Trine Hasvang Vaag, Arnfinn Hongseth, Anne Jødahl Skuterud, Anne Berit Aker Hansen, Kristin Taraldsrud Hoff (vara for Ola Hedstein) og Bjørn-Ole Juul-Hansen
Forfall:	Lars Petter Bartnes og Ola Hedstein
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Jørn Rolfsen, Elsebeth Hoel, Marit Jerven, Hans Peder Hvide Bang, Lise Wirstad Dynna, Mari Vengnes, Kari Helen Telfer, Ellen Karin Solevåg og Ida Louise Bjønness Advokat Harald Evensen, sak 100/20

Saksliste

089/20	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	3
090/20	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	5
091/20	Orientering fra markedsregulator.....	7
092/20	Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2019.....	9
093/20	Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 2. halvår 2020.....	15
094/20	Egg- Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2021.....	19
095/20	Melk - Endring i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter.....	25
096/20	Kjøtt - Endring i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt – reguleringseksport.....	29
097/20	Grønt - Endring av retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning.....	33
098/20	Kjøtt - oppsummering av tiltaket utkjøp av smågrisprodusenter.....	37

099/20	Kjøtt og egg - mulighet for to-delt omsetningsavgift som produksjonsregulerende tiltak.....	40
100/20	Rådsinstruks.....	48

Saksnr.: 089/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 20/77394-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Saksnr.: 090/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 20/77394-2

Møtebehandling

I Omsetningsrådets møte 25. september, sak 83/20 «Egg og melk – Satser for prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder for 2021», ble det stilt spørsmål om spesialmarkeder for egg ligger inne som et salgstill i prognosene eller om det som avsetningstiltak er holdt utenfor disse tallene. Landbruksdirektoratet kan bekrefte at egg salg til spesialmarkeder er en del av prognosen. Prognosen tar utgangspunkt i tilførselene til eggpakkeriene og salg beregnet ut fra lagerendring hos markedsregulator.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 25. september 2020 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til publisert protokoll.

Saksnr.: 091/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 20/77394-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt Trine Hasvang Vaag
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Saksnr.: 092/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2019	Saksnr.: 19/20405-16

Beskrivelse

Tine SA foreslår i e-post av 11. oktober 2020 sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2019.

I forbindelse med fastsettelse av sats for transport av melk til reguleringsprodukter for 2018 ble satsen fastsatt på en ny modell for beregning av sats basert på ny innfraktmodell fra 2017. I utgangspunktet skulle satsen være fastsatt i vår i forbindelse med regnskap 2019. På grunn av det ikke var mulig å fremskaffe et sikkert beregningsgrunnlag fra Tine innen fristen for behandlingen av regnskap 2019, ble fastsettelsen av sats for 2019 utsatt, samtidig som godtgjørelsen for reguleringstransport 2019 ble foretatt på grunnlag av en foreløpig kompensasjon for 2019.

Tines forslag til sats for reguleringstransport 2019 er beregnet med utgangspunkt i de samme prinsippene som ble lagt til grunn for fastsettelse av satsen for 2018, jf. notat av 18. februar 2020 fra Tine SA. Tine foreslår en sats på 35,8 øre per liter.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 4-1 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine av 11. oktober 2020
Brev fra Tine av 19. mars 2020
Notat fra Tine av 18. februar 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Satsen for kompensasjon for kostnader ved transport av melk til reguleringsproduksjon fastsettes til 35,8 øre per liter for 2019.

Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2019

I e-post av 18. februar 2020 foreslår Tine SA sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2018.

I forbindelse med fastsettelse sats for transport av melk til reguleringsprodukter for 2017 ble det forutsatt en gjennomgang av modellen for overføringstransport som følge av endret modell for innfrakt fra 1. juli 2017. Siden reguleringstransport er definert som overføringstransport ble det forutsatt at det kunne bli behov for å gjennomgå modellen for sats til transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter etter at ny modell for overføringstransport var iverksatt. Tine ble gitt i oppdrag å foreta en gjennomgang av modell for beregning av sats for melk til reguleringsproduksjon. Tine sluttførte dette arbeidet i forkant av fastsettelse av sats for 2018, hvor beregningen var basert på prinsippene i notat fra Tine av 18. februar 2020. I Tines forslag til sats for 2019 legger de til grunn de samme beregningsprinsippene som for satsen for 2018.

Beregningsmetode fra 2018 og forslag til sats

Tine benytter de samme prinsipper for beregning av faktiske overføringer av melk for regulering i 2019, som for 2018. Dette presenteres nedenfor.

Prinsipper for beregningen

- a) Det er benyttet samme modell som i beregninger av overføringstransport for 2018. Jf. brev fra Tine av 5. januar 2018 hvor blant annet følgende forutsetninger ble lagt til grunn for beregning av overføringssatser for 2018:
 - Ved tildeling av melk fra kommune til meieri er nærhetsprinsippet anvendt i henhold til prioritet, samt at forskyvning av melk er gjort for å redusere kostnadene totalt for Tine Råvare/melkeprodusent og de meieriene som mottar melken.
 - Det er brukt tre prioriteter; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulver.
 - Fraktkostnadene er nullstilt i noteringspunktet. Det vil si at over- eller underskudd fram til noteringspunkt blir avregnet mot melkeprodusent i Tine Råvares regnskap, jf. Tine-avtalen.
 - Volumgrunnlaget i modellen er hentet fra mottatt volumprognose/budsjett for 2018 fra hvert enkelt meieri. I de tilfellene det er flere prioriteter på samme meieri, er det gjort en fordeling av meieriets volum mellom aktuelle prioriteter. Dette gjelder Sandnessjøen og Brumunddal, hvor volumet er fordelt mellom konsum og pulver.
 - Sum av beregnet overføringstransport er balansert mot budsjetterte kostnader for overføringstransport fratrukket dekning for reguleringstransport i Tine Råvares budsjett for 2018.
- b) Volum transportert melk på basis av variasjon i reguleringslager av reguleringsartiklene av Norgeia og skummetmelkpulver i et kalenderår; her i perioden 1. januar 2019 til 1. januar 2020 (lagervolum per 31.12.2018 – 31.12.2019.)
- c) Fordeling av melk til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. For Norgeia legger en til grunn måneder med økende reguleringslager og for skummetmelkpulver legger en til grunn alle måneder.
- d) Reguleringsanleggene tildeles volum melk fra fordelingen i c) og på basis av faktisk gjennomførte ruter opp til beregnet reguleringsproduksjon.

- e) Kostnader for overføring i d) beregnes per anlegg.
- f) Gjennomsnittskostnad for total overføring til reguleringsproduksjon legges til grunn.

Datagrunnlag for 2019

Tine legger til grunn status reguleringslager for Norvegia og skummetmelkpulver per 1. januar 2019 til 1. januar 2020. Differansen mellom maksimumsmåned og minimumsmåned utgjør reguleringsproduksjon av Norvegia og skummetmelkpulver. Videre har Tine brukt omregningsfaktorer, fastsatt av Landbruksdirektoratet, på Norvegia og skummetmelkpulver for å beregne hvor mye melk som må transporteres for å produsere reguleringsproduktene. Beregningene viser at Tine har transportert 53,1 mill. liter melk til å produsere Norvegia for regulering og 1,6 mill. liter for å produsere skummetmelkpulver for regulering i 2019. Til sammen er det transport 72,4 mill. liter melk til reguleringsproduksjon i 2019.

Fordelingen av de 72 366 409 literne til reguleringsproduksjon er gjort til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. I 2019 gjelder dette følgende anlegg:

Norvegia
TM Jæren
TM Voss
TM Byrkjelo
TM Ørsta
TM Verdal
TM Sømna
TM Storsteinnes
Skummetmelkpulver
TM Brummundal
TM Sandnessjøen

Faktiske overføringer av melk for regulering i 2019

Melkevolumet til reguleringsproduksjon av Norvegia er på totalt 53,1 mill. liter melk og dette volumet er tildelt hvert reguleringsanlegg ut fra prosentvis andel av totalproduksjonen av Norvegia. Dette medfører at f.eks. TM Jæren får tildelt den samme andelen av reguleringsvolumet som de har av total produksjon av Norvegia.

Kostnader beregnes per anlegg på basis av faktisk gjennomførte ruter til reguleringsproduksjon. Det forutsettes at melk til konsummelk og tildeling på forsyningsplikten skjer etter følgende prioritet; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulverproduksjon. Melk til reguleringsproduksjon tildeles etter at alle bestillinger er effektivert, noe som innebærer at reguleringsproduksjonen får de lengste transportrutene. Ut fra dette beregnes en gjennomsnittlig sats i øre per liter for reguleringstransport per anlegg. Veid gjennomsnittlig sats for transport av melk til reguleringsproduksjon av Norvegia er noe lavere enn gjennomsnittssatsen.

Tilsvarende beregning er gjort for melkevolumet til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver på totalt 19,3 mill. liter. Veid gjennomsnittlig sats for transport av melk til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver er noe høyere enn

gjennomsnittssatsen.

Veid gjennomsnittlig sats for all transport av melk til reguleringsproduksjon av Norvegia og skummetmelkpulver er 35,8 øre per liter.

Forslag til sats for 2019

På bakgrunn av beregningene over blir kostnader ved transport av 72,4 mill. liter melk til reguleringsproduksjon i 2019 på 35,8 øre per liter. Tine foreslår dermed en sats på 35,8 øre per liter for 2019.

Figuren under viser variasjon i reguleringsvolum i perioden 2001 – 2019.

Landbruksdirektoratets vurdering

Kostnader til transport av melk til reguleringsformål kan godtgjøres etter reglene i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 4–1. Ifølge regelverket gis det dekning per liter beregnet anvendt melk til reguleringsproduksjon ut fra en sats, fastsatt årlig av Omsetningsrådet. Halvårlige oppgaver over reguleringsproduksjon legges til grunn for alle reguleringsvarer. Videre baserer beregningen av transporterte melkemengder medgått til produksjon av reguleringsvare seg på omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet (Prisutjevnsordningen for melk).

For satsberegningen for 2018 ga Omsetningsrådet i møte 16. april 2020 sin tilslutning til at kostnadene til reguleringstransport skulle følge samme modell og prinsipper som beregning av overføringstransport, jf.sak 14/20. Landbruksdirektoratet har lagt til grunn at denne metoden skal benyttes fremover.

Samme modell som for beregning av overføringstransport

Tine benytter samme modell som i beregninger av overføringssatser for aktører for 2018. Landbruksdirektoratet mener dette er i henhold til tidligere bestilling fra Omsetningsrådet. Landbruksdirektoratet mener videre dette er riktig tilnærming for beregning av kostnader til reguleringstransport, siden dette er transport fra noteringspunkt til det meieri som skal

produsere reguleringsvare. Dermed er reguleringstransport en type overføringstransport, i motsetning til inntransport som skjer før noteringspunkt.

Mengder reguleringsprodukter med tilhørende melkevolum

Volum transportert melk beregnes for reguleringsvarene Norvegia og skummetmelkpulver. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til valg av reguleringsvarer. Dette er reguleringsvarer som er avhengig av å få tilført rå melk til produksjonen. For å beregne mengde reguleringsprodukter produsert i 2019 har Tine foreslått å se på lagersituasjonen gjennom hele 2019, dvs. utgående lager 31.12.2018 til utgående lager 31.12.2019. Ut fra lagersituasjonen har en beregnet måned med minste lager og måned med største lager. Differansen mellom minste og største lager utgjør mengde reguleringsvare på lager for det enkelte vareslag. Dette prinsippet er også benyttet før 2018. Etter Landbruksdirektoratets vurdering gir denne beregningen uttrykk for hvor stor del av lagerendringene som skyldes reguleringsproduksjon.

På bakgrunn av produserte mengder av Norvegia og skummetmelkpulver til regulering, beregnes melkemengder som er medgått i denne produksjonen. I beregningen av hvor mye melk som benyttes i produksjonen av reguleringsproduktene benyttes omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet i prisutjevningsordningen for melk. Dette er i tråd med retningslinjene.

Fordeling av produksjon av reguleringsprodukter på de ulike anleggene

Videre er fordelingen av total produksjon av reguleringsprodukter fordelt på reguleringsanleggene etter hvor stor andel av totalproduksjonen av relevante produkter som utføres på hvert enkelt anlegg. I beregningen av total produksjon på hvert anlegg har Tine lagt til grunn de månedene hvor lageret har økt for osteproduksjonen. Dette begrunnes med at det er i disse månedene reguleringsproduksjonen av Norvegia faktisk gjennomføres. I tillegg har noen av ysteriene produksjonsopphold i 3. kvartal. For skummetmelkpulver har de i beregningen av total produksjon på hvert anlegg lagt inn alle måneder. For skummetmelkpulver er det ifølge Tine høytidsperiodene som er mest intensive i produksjonssammenheng og for 2019 var dette mars/april og desember. Men pulver har ikke markert sesongkurve som Norvegia, så Tine har derfor valgt å bruke hele året som grunnlag for å fordele produksjonen mellom pulveranleggene.

Landbruksdirektoratet mener det er en praktisk tilnærming å fordele reguleringsproduksjonen mellom anlegg basert på anleggenes faktiske produksjon av Norvegia og skummetmelkpulver. For pulverproduksjonen har en valgt å benytte alle måneder i beregningen av total produksjon. Vi har ingen kommentarer til dette. Når det gjelder Norvegia, kunne en tenke seg at produksjonen av denne kunne blitt beregnet på samme måte som for pulver. Siden enkelte anlegg ikke har produksjon alle måneder og reguleringsproduksjonen av Norvegia i realiteten foregår i første halvår, mener vi Tines tilnærming likevel er relevant og i samsvar med de faktiske forhold.

Kostnadsberegning basert på faktisk gjennomførte ruter

Landbruksdirektoratet har ingen kommentarer til at kostnader til reguleringstransport for det enkelte anlegg beregnes på basis av faktisk gjennomførte ruter, og hvor en legger til grunn ruter med høyeste overføringskostnader som reguleringsvolum. Dette prinsippet er i tråd med prinsippet om kostnadsdekning for faktiske kostnader.

Kostnadsberegning per anlegg – veid gjennomsnittlig sats

Kostnadsberegning per anlegg ligger til grunn for veide gjennomsnittlige satser for hvert reguleringsprodukt, som igjen danner grunnlag for en veid gjennomsnittlig sats for reguleringstransport. Regelverket legger opp til at Omsetningsrådet skal fastsette en årlig sats for reguleringstransport, og det er da hensiktsmessig å benytte en veid gjennomsnittlig sats.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor mener vi Tines beregning av sats for reguleringstransport er gjort i henhold til regelverket og på en hensiktsmessig måte som søker å gjenspeile de faktiske kostnader på en god måte. Direktoratet har gjennomgått beregningene til Tine og funnet at de stemmer.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Saksnr.: 093/20	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 2. halvår 2020	Saksnr.: 20/33965-8

Beskrivelse

Nortura har foreslått satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for andre halvår 2020. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslaget. Endringene av satsene har grunnlag i endret rente og pris, i tillegg til en ny kostnad som tillegges reguleringsregnskapet knyttet til kapitalkostnad, rengjøring og transport av eggbrett ved reguleringslagring av egg.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012, punkt 2 og 3, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura 20. oktober 2020

Møtebehandling

Bjørn-Ole Juul-Hansen stilte spørsmål ved om prisgrunnlaget som her er pris for egg fra frittgående høner er ettergått med tanke på at egg som leveres ved dobbel mottakspunkt er priset som egg fra miljøinnredede bur, og hva som er bakgrunnen for denne prisforskjellen. Sekretariatet undersøker dette og kommer tilbake til rådet.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende satser for markedsregulering av egg for andre halvår 2020:

Reguleringstiltak og varegruppe Satser i øre per kg 2. halvår 2020

Kjølelagring per uke

Egg	9,6 øre per kg
Heleggmasse	7,1 øre per kg

Fryselagring per måned

Heleggmasse	15,7 øre per kg
Eggehvite	15,3 øre per kg

Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 2. halvår 2020

Generelle forutsetninger ved beregning av nye satser

I Norturas forslag til satser for markedsregulering i eggsektoren andre halvår 2020 er det lagt opp til de samme forutsetningene for satsene som tidligere, med en endring; Nortura foreslår at kapitalkostnad, rengjøring og transport av eggbrett ved lagring av egg blir dekket. Endring av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. For eggprodukter er det nå råvare fra frittgående høner som blir brukt. Ved beregning av satser er Nortura SAs engrospriser benyttet. Nortura har i satsberegningene for andre halvår 2020 benyttet følgende engrospriser per kg:

Egg	kr 20,28	(19,52)
Heleggmasse	kr 38,31	(36,49)
Heleggpulver	kr 132,74	(126,42)
Eggehvite	kr 31,54	(30,04)

Priser for første halvår 2020 står i parentes.

Rente på mellomværende

Rente på mellomværende fastsettes av Landbruksdirektoratet per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. rente med tillegg på 0,40 prosent per år. Landbruksdirektoratet har fastsatt rentene for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være 0,68 prosent per år for andre halvår 2020. For første halvår 2020 var rentesatsen på 1,63 prosent per år.

Lagringskostnader

Overskuddsegg lagres primært på fast lager hos Cooling Partner, og for dette halvåret er hele reguleringslageret på egg her.

Håndteringskostnaden for egg er kr 37,00 per pall. Kostnadene fordeles på fire uker, fordi det forutsettes en gjennomsnittlig lagertid på fire uker. Det lagres ca. 630 kg egg på en pall. Lagerleien er kr 30,00 per pall per uke. Både håndteringskostnaden og lagerleien har samme prisbetingelser som for 2019.

Lagringskostnader hos Cooling Partner per kg egg per uke blir etter dette:

Håndtering:	3700 øre/ 4/ 630 kg	= 1,5 øre per kg per uke
<u>Lagerleie:</u>	<u>3000 øre/ 630 kg</u>	<u>= 4,7 øre per kg per uke</u>
Lagerkostnader per kg per uke:		= 6,2 øre per kg per uke

Kostnaden er den samme som for 2019 og første halvår 2020.

Nortura har gått gjennom samlede kostnader ved lagring og håndtering av egg og mener det er behov for å inkludere en mindre kostnad for eggbrett. Disse eggbrettene er nødvendige, skriver Nortura, når eggene skal fraktes videre fra hønsehuset og ved lagring. Nortura burde også tidligere ha tatt med kostnaden med kapitalbinding og håndtering av eggbrett i forbindelse med beregning av kostnadene ved egglagring. Imidlertid ble Nortura oppmerksom på dette ved en grundig gjennomgang av deres kostnader med tiltak innen markedsreguleringen.

Kostnadene med eggbrett omfatter

- Eggbrettverdi som bør dekkes med kapitalbinding
- Klargjøring av eggbrett etter lagring ved
 - Ekstra returtransport
 - Ekstra rengjøring

Nortura mener at kostnadene med eggbrett kan inkluderes under utgiftene for lagring og håndtering. Slik det er fremstilt nå, kommer disse kostnadene i tillegg til lagerkostnaden hos Cooling Partner på 6,2 øre per kg per uke.

Nortura betrakter dette som en minimumsdekning, og det er foreløpig ikke tatt hensyn til kostnaden ved innkjøp av eggbrett og å ha en betydelig overkapasitet av eggbrett for å kunne håndtere mottakplikten. Dette forklarer Nortura med at det ikke er grunnlag for å legge til denne kostnaden slik de tolker retningslinjene for egg hvor det er lagring og håndtering av eggene som vektlegges.

Kjøle- og fryselagring

Satsene for lagring inkluderer dekning for renter, forsikring, svinn, lagerleie og håndtering. Sammenlignet med satsene for kjølelagring i første halvår 2020 er det foreslått en økning på 2,7 øre per kg egg og en reduksjon på 2,5 øre per kg heleggpulver. For satsene for fryselagring er det foreslått en reduksjon på 2,8 øre per kg heleggmasse og 2,2 øre per kg eggehvite. Nortura forklarer reduksjonen i satsene for eggprodukter med en mye lavere rentegodtgjørelse.

Økningen i satsen for kjølelagring av egg forklarer Nortura med den foreslåtte inkluderingen av kostnadene ved bruk av eggbrett, økte eggpris korrigert for en nedgang i rentesatsen. Detaljene for endringen av satsen fra første til andre halvår 2020, er som følger:

Differansen mellom satsen for kjølelagring av egg fra 1. til 2. halvår 2020

	2. halvår 2020	1. halvår 2020	Differanse
Rentesats (%)	0,68	1,63	
Verdi			
egg	20,28	19,52	
brett	4,76	0	
Verdi, kr pr kg egg	25,04	19,52	
Rentebinding, øre per kg egg per uke	0,33	0,61	-0,28
Håndtering eggbrett			
Klargjøring			
- Vask	1,89		
- Returtransport	1,13		
	3,02	0,0	3,02
Endring, øre per kg egg per uke			2,74

Nortura foreslår følgende satser:

Kjølelagring per uke

Egg	9,6 øre per kg	(6,9 øre per kg)
Heleggpulver	7,1 øre per kg	(9,6 øre per kg)

Fryselagring per måned

Heleggmasse	15,7 øre per kg	(18,5 øre per kg)
Eggehvite	15,3 øre per kg	(17,5 øre per kg)

Satser for første halvår 2020 står i parentes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Lagerkostnadene hos Cooling Partner har vært de samme siden 2019, da kapasiteten ble utvidet og alle egg fikk plass på dette lageret. Nortura har foreslått en reduksjon i satsene for eggprodukter fra første halvår 2020. Hovedforklaringen til endringene er reduksjonen i rentesatsen fra 1,63 per år for første halvår 2020 til 0,68 prosent per år for andre halvår 2020.

For kjølelagring av egg har Nortura lagt opp til også å få dekket kapitalkostnad, rengjøring og transport av eggbrett. Dette er kostnader som Nortura hele tiden har hatt, men ikke har søkt Omsetningsrådet om dekning for tidligere. Eggbrett er nødvendig ved transport og håndtering av eggene. Til sammenligning med eggbrettene, så får Nortura en kompensasjon for kapitalkostnader som pallehold til reguleringslageret på kjøtt medfører. I retningslinjen for markedsregulering av egg punkt 2-1-1 Lagringsgodtgjørelse heter det at «Kostnader ved kjølelagring av egg og eggprodukter godtgjøres etter faste satser per kg per ukes lagring til dekning for renter, forsikring, svinn, lagring og håndtering.» Landbruksdirektoratet viser til at det bør utføres lik praksis for kjøtt og egg, og mener også at omtalte kostnader knyttet til eggbrett er tilhørende kostnader for lagring og håndtering, som omtalt i retningslinjens punkt 2-1-1 Lagringsgodtgjørelse.

Utvidelsen av kostnadselementene i sats for kjølelagring, økt eggpris og nedgangen i rentesatsen, forklarer forslaget til Nortura om netto økningen i sats for kjølelagring av egg fra 6,9 øre per kg i første halvår 2020 til 9,6 øre per kg for andre halvår 2020. Utover dette er grunnlag og beregning av foreslåtte satser i tråd med tidligere praksis.

Landbruksdirektoratet tilrår at Norturas forslag vedtas som satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for andre halvår 2020.

Saksnr.: 094/20	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Egg- Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2021	Saksnr.: 20/57992-2

Beskrivelse

Nortura søker om forhåndsgodkjenning til å gjennomføre førtidsslakting av verpehøner med en ramme slik at eggproduksjonen kan reduseres med inntil 1 500 tonn i 2021. Som en konsekvens av dette inviteres Omsetningsrådet til å vedta at forskrift 2020-06-22 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns iverksettes.

Forslaget fra Nortura til kompensasjonssatsen for 2021 er fra kr 6,90 til kr 9,40 per kg egg. Kostnaden ved full opplutning om tiltaket vil da kunne bli opp mot 14,1 mill. kroner. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslaget.

Varighet av tiltaket og intervall for kompensasjonssatsen, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 12. november 2020 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Hjemmel

Lov 1936-07-10-6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd, forskrift 2020-06-22 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns § 2, § 4 og § 10.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura 2. oktober 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet vedtar at førtidsslakting av verpehøner kan gjennomføres for å redusere eggproduksjonen med inntil 1 500 tonn i 2021.
2. Omsetningsrådet fastsetter ikrafttredelse, varighet og intervall for kompensasjonssatsen for frivillig førtidsslakting av verpehøns med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift av 22. juni 2020 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns.

Fastsatt av Omsetningsrådet 12.11.2020 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å

fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift av 22. juni 2020 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns, gjøres følgende endringer:

§ 4 *Kompensasjon for førtidsslakting* andre ledd skal lyde:

Omsetningsrådet forhåndsfastsetter intervall for kompensasjonssatsen, og Nortura SA fastsetter satsen innenfor dette intervallet. I perioden 1. januar 2021 – 31. desember 2021 er intervall for kompensasjonssatsen kr 6,90 – kr 9,40 per kg egg. Kompensasjonen utmåles ved at tapt eggleveranse i ukene fra slaktetidspunkt frem til normal slaktealder multipliseres med satsen. Grunnlaget for beregningen er dokumentert leveranse til eggpakkeri de siste seks ukene før slakting.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2021.

III

Forskrift av 22. juni 2020 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns (hele forskriften med endringer som fremgår av I ovenfor) trer i kraft fra samme tidspunkt, 1. januar 2021, jf. forskriften § 10.»

Egg- Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2021

Saksbehandling og høring

Intervall for kompensasjonssatsen, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 12. november 2020 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

I henhold til forskrift om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns § 4 kan det gis kompensasjonen for produsenter som deltar i tiltaket beregnet med utgangspunkt i tapt eggleveranse som følge av slakting før normal slaktealder. Nortura har foreslått intervall for kompensasjonssatsen, som vil gjelde for kommende kalenderår, dvs. fra 1. januar til 31. desember 2021. Omsetningsrådet fastsetter intervall for kompensasjonssatsen forskuddsvis.

Bakgrunn for søknaden

I brev av 2. oktober 2020 søker Nortura SA Omsetningsrådet om fullmakt til å gjennomføre frivillig førtidsslakting av verpehøner med en ramme slik at eggproduksjonen kan reduseres med inntil 1 500 tonn i 2021.

Norturas prognose i september viser et samlet overskudd for 2021 på 1 700 tonn egg. Overskuddet er en følge av økning i tilførslene på vel en prosent sammenlignet med 2020, mens engrossalget forventes å bli uendret neste år.

I 2019 ble det gitt fullmakt til å førtidsslakte verpehøner med en effekt på totalt 1 000 tonn egg i 2020 (OR-møte 18. november 2019 sak 102/19).

Søknad om førtidsslakting for 2021

Grunnlaget for å søke om godkjenning av førtidsslakting er prognosen for 2021, som viser et overskudd på ca. 1 700 tonn egg. Markedsregulator vurderer eggsituasjonen slik at det bør gis åpning for å kunne fjerne inntil 1 500 tonn av eggproduksjonen ved hjelp av førtidsslakting.

Søknaden har vært forelagt Råd for frivillig førtidsslakting. Det er enighet om mengder og hovedtrekkene for ordningen.

Bruk av andre tiltak

I brevet skriver Nortura at førtidsslaktingen må kombineres med andre tiltak og nevner:

«I 2021 vil disse tiltakene benyttes for å regulere markedet:

- Utjevning av markedet ved å lagre råvare til eggprodukter og produsere lagringsdyktig plomme og heleggpulver.
- Utsatt slakting av verpehøner for å få mer egg mot høytider
- Tilpasning av tidspunkt for innsett
- Tettere oppfølging av produsentenes produksjonsplaner
- Tettere (daglig) kontakt for å ha oversikt over tilgjengelige egg i markedet
- Hyppigere henting av egg hos produsent
- Prioritering av egg i Matprat
Finansieringen av Opplysningskontoret for egg og kjøtt er justert til å bli knyttet enda nærmere markedsituasjonen, og for 2021 tilsier det en betydelig satsing på egg.
- Salgstiltak
Nortura har den senere tid satset mer på marked- og salgsarbeid for egg.

- Kampanjen med egg og C-vitamin har hatt god respons.
- **Prisforhold**
Egg har lav priselastisitet, og eggforbruket blir normalt ikke særlig påvirket av en eventuell prisendring. Uavhengig av hvilke tiltak som iverksettes må eggnæringen være forberedt på at en over tid må ha et prisnivå som bidrar til at produksjon og marked balanserer. I dette ligger at pris må benyttes som virkemiddel både for å få aksept for å gjennomføre tiltak og at prisen må settes på et nivå som ikke gir rom for nyetablering ut over det som markedet har avsetning for. Utvikling av egg fra driftsformer markedet etterspør har for tiden særlig fokus som premiss for prissetting.»

Bruk av førtidsslakting

Nortura skriver følgende om bruken av førtidsslakting for 2021:

«Eggmarkedet har klare etterspørselstopper rundt jul, påske, mai og delvis august, mens produksjonen er tilnærmet stabil. Markedet for konsumegg må dekkes av ferske egg. Eggproduksjonen må dimensjoneres slik at den kan dekke behovet for konsumegg også i høysesongene. Det er i tråd med målsetningene for norsk landbruk om å dekke etterspørselen på hjemmemarkedet etter varer man har naturgitte forutsetninger for å produsere. Det vil også være krevende å dekke konsumeggmarkedet med importegg med tilfredsstillende kvalitet til etterspørselstopperne, da de landene som har tilnærmet samme salmonellastatus som Norge, Sverige, Danmark og Finland har det samme forbruksmønsteret som Norge.

Med ubalansen mellom tilførsler og salg oppstår det et utjevningsbehov gjennom året. For egg er hhv. førtidsslakting av verpehøner og eggproduktvirksomhet de viktigste virkemidlene for å balansere ut sesongsvingninger. Med dimensjonering av løpende produksjon opp mot etterspørselstopper er det da også samlet over året vanskelig å unngå noe overproduksjon.»

Gjennomføring av førtidsslaktingen

Nortura skriver at de ikke lenger slakter verpehøner, fordi utrangerte verpehøner ikke er etterspurt i markedet. Høner avlives i de fleste tilfeller på gården ved bruk av gasscontainer. Når denne metoden brukes, varsles Mattilsynet for at de skal ha mulighet til å kontrollere avlvingen. Dette selv om Mattilsynet ikke skal godkjenne dette tiltaket. Kadavre leveres oftest til Norsk Protein for destruksjon.

Fra 2018 er normal slaktealder satt til 78 uker for å utnytte innsatte høner bedre. I forskrift om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns § 4 første ledd står det at det kan gis kompensasjon for høner som avlives minst 3 og maksimalt 20 uker før normal slaktealder. Dette betyr avlving av hønene i perioden 58-75 uker.

Nortura skriver at Råd for frivillig førtidsslakting vil vurdere markedet og anbefale tidspunkt for bruk av førtidsslakting gjennom året.

Kompensasjon til eggprodusentene

Ordningen bygger på at eggprodusentene som førtidsslakter gis kompensasjon for tapte inntekter frem til ordinær slaktealder. Kompensasjonen beregnes ut fra hvor mye inntekter som bortfaller for hvert kilo egg som ikke blir produsert.

Norturas beregning av nødvendig kompensasjon per kg egg

Vekta etter andel av hver produksjonsform			
Miljøinnredning	5 %		
Frittgående	95 %		
Økologisk	0 % (inngår i frittgående)		
			Per avliva høne
Dødelighet til 78 uker, %	5,3		
Eggvekt, g	65,2		
Ytelse, kilo egg/høne/uke	0,409		
Eggpris, kr/kg		kr 16,98	
Tapt egginntekt			kr 6,94
Fôropptak, gram fôr/høne/dag	118		
Fôrpris	kr 4,10		
Spart fôrkostnad			kr 3,39
Tapt egginntekt - spart fôrkostnad			-kr 3,56
Diverse variable kostnader	kr 0,32	50 %	kr 0,16
Tapt dekningsbidrag per høne per uke			-kr 3,40
Tapt dekningsbidrag per kilo egg			-kr 8,31
Nødvendig kompensasjon per kg egg			kr 8,30

Norturas beregning for 2021 viser at tapt dekningsbidrag ved ikke å ha noe eggproduksjon er kr 8,30 per kg egg. Diverse variable kostnader har Nortura satt til 50 prosent, da de mener at bare en andel er reell innsparing, siden noen kostnader er lavere mot slutten av innsettet. Nortura har forutsatt at dødeligheten er 5,3 prosent. Andelen frittgående har økt fra 90 prosent i 2019 til 95 prosent i 2020.

Nortura understreker at det er svært viktig å oppnå tilstrekkelig oppslutning om førtidsslakting i perioder den iverksettes. Kompensasjonen må derfor være rimelig. Kompensasjonssatsen har de siste årene vært fastsatt innenfor et intervall, og denne fleksibiliteten har i henhold til Nortura vist seg å ha god effekt. Fastsettingen av sats i ulike perioder vil drøftes i Råd for frivillig førtidsslakting. Økonomien i eggproduksjon viser etter hvert større variasjon mellom blant annet driftsformer og kapitalbelastning. Etter en bred vurdering ser Nortura behov for å kunne benytte kompensasjonen mer fleksibelt for å møte denne situasjonen.

Nortura anbefaler at kompensasjonssatsen for 2021 fastsettes i intervallet fra kr 6,90 til kr 9,40 per kg egg, en justering fra kr 6,00 til kr 8,50 i kvoten for 2020. Ved full oppslutning vil kostnaden ved tiltaket ligge mellom 10,4 og 14,1 mill. kroner. For tiltaket i 2020 ble kostnadene beregnet til opp mot 8,5 mill. kroner ved reduksjon i produksjonen tilsvarende 1 000 tonn egg.

Vilkår for produsentene og dokumentasjon av avliving

Dokumentasjonen for omfanget av avliving på gården i stedet for på et slakteri må være både sikker og enkel. Siden kompensasjonen er knyttet til tapt overskudd per kilo egg, er det potensiell eggleveranse en trenger å sannsynliggjøre. Eggpakkeriene har de senere årene dokumentert dette med en oversikt over eggleveransene for de siste fire ukene.

Nortura anbefaler nå, som i fjor, at kompensasjonen tar utgangspunkt i eggleveransene de siste seks ukene. Dette fordi det gir mer korrekte tall for uttak. Det er kontrollerbart ved at pakkeriene har arkivert avregningene for levering av egg. Eggpakkeriet må videre bekrefte at eggleveransen de siste seks ukene har vært normale eller representative for det aktuelle innsettet. I tillegg må eggpakkeriet bekrefte at leveransen har opphørt. Det kreves dessuten at det dokumenteres med faktura for hvilket kvantum verpehøner som faktisk er avlivet, og at eggproduksjonen ikke bare omsettes på en annen måte.

Hønene kan slaktes fra de er 58 til de er 75 uker. I dette ligger det en mulig fleksibilitet som kan bidra til bedre oppslutning og effekt. Forlenget periode innebærer i seg selv ikke en kostnadsøkning. Kostnaden er avhengig av hvor mye ordningen benyttes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Prognosen Nortura har lagt frem fra september 2020 indikerer at overskuddet i 2021 blir 1 700 tonn egg. For 2020 er prognosen per september 2020 et overskudd på ca. 700 tonn egg etterførtidsslakting tilsvarende 681 tonn egg. For 2019 beregnet Nortura et overskudd på ca. 650 tonn egg etter at eggproduksjonen var redusert med 741 tonn gjennom førtidsslakting. Overskuddet i 2021 er en følge av økning i tilførselene på vel en prosent sammenlignet med 2020, mens engrossalget forventes å være uendret. Det er for 2021 prognosert en totalproduksjon for egg på ca. 67 100 tonn. Kvantumet på 1 500 tonn, som er ønsket kvote for førtidsslakting for 2021, utgjør 2,2 prosent av den totale produksjonen.

Etter Landbruksdirektoratets vurdering har Nortura iverksatt flere tiltak for å redusere overproduksjonen av egg, både på produksjons- og salgssiden, som må anses tilstrekkelig til å oppfylle kravet om forskriften § 2 andre ledd («Det er en forutsetning for igangsetting av tiltaket at andre aktuelle virkemidler for markedsbalansering har blitt vurdert»). Spesielt viktig er fokuset på verdien av norsk, trygg og sunn mat. Som konkludert i sak 67/14 fra OR-møte 12. desember 2014, er det behov for et visst overskudd i markedet for å dekke etterspørselen etter norske konsumegg under forbrukstoppene. Av reguleringsvirkemidler benyttes lagring og skillevirksomhet for å ta unna noe av dette overskuddet. Ordningen med å bruke førtidsslakting for å jevne ut eggproduksjonen gjennom året, er en relativt rimelig ordning, og har den fordel at den fjerner overskuddet før det oppstår. Markedsregulator oppfylder kravet til å gjennomføre markedsregulering slik at kostnadene blir lavest mulige, jf. markedsreguleringsforskriften § 3-1 fjerde ledd. Tiltaket er også vurdert av Rådet for frivillig førtidsslakting slik forskriften krever, jf. § 2 andre ledd. Regelverket til ordningen førtidsslakting er endret fra å være en retningslinje til forskrifts form fra andre halvår 2020, men ordningen er basert på de samme prinsippene som tidligere. Vurderingen av kostnadene ved ordningen er også uendret fra tidligere prinsipper. Sammenlignet med kalkyle for 2020-kompensasjonen, er beregnet tap i dekningsbidrag per kilo egg i 2021 0,89 kroner per kg høyere. Dette skyldes i hovedsak høyere eggpris. Andelen frittgående har gått opp fra 90 prosent i 2019 til 95 prosent i 2020, og det har innvirkning på eggprisen. Kompensasjonssatsen har de siste årene vært fastsatt innenfor et intervall, og denne fleksibiliteten har i henhold til Nortura vist seg å ha god effekt.

Landbruksdirektoratet tilrår at Omsetningsrådet forhåndsgodkjenner forelagt søknad om frivillig førtidsslakting i 2021 på inntil 1 500 tonn egg. Landbruksdirektoratet tilrår videre at Omsetningsrådet vedtar at hele forskriften trer i kraft fra 1. januar 2021, jf. forskriften § 10, og en endringsforskriften som angir varigheten av tiltaket og tilhørende intervall for kompensasjonssats.

Saksnr.: 095/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Melk - Endring i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter	Saksnr.: 20/75771-1

Beskrivelse

WTOs ministererklæring av 19. desember 2015 og Stortingets påfølgende vedtak 19. januar 2016 medfører at reguleringseksport av smør og ost opphører fra og med 1. januar 2021. Landbruksdirektoratet foreslår derfor endringer i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, som innebærer å fjerne de bestemmelser som gjelder reguleringseksport.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til endrede retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, med sporing av endringer.

Møtebehandling

Marit Haugen gjorde rådet oppmerksom på at det er brukt et feil artikkelnummer under behandlingen av endringer i regelverket i Omsetningsrådets møte 22. juni i år, sak 54/20. I Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter har det ved en inkurie blitt lagt inn feil artikkelnummer på en av de nye artiklene på «Positivlisten», pkt. 8 Reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode. Dette gjelder 5250 20 KG JARLSBERG 27 % PALL. (side 29 i protokollen). Denne artikkelen skal ha artikkelnummer 5280.

Årsaken til dette er at TINE i sitt notat av 11. juni 2019 ved en inkurie har oppgitt feil nummer på 20 KG JARLSBERG 27 % PALL. Marit Haugen ber derfor om at artikkelnummeret på listen endres til 5280.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling, med tilføyelse av forslaget fra Marit Haugen.

Vedtak

Omsetningsrådet vedtar følgende endringer i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, med ikrafttredelse 1. januar 2021:

1. Punkt 2. Reguleringstiltak

Første og andre ledd endres til:

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk:

1) Reguleringslagring

2) Prisedskrivning av melkeprodukter til fôr

3) Prisedskrivning av geitemelk til fôr

*Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjenning av Omsetningsrådet.
Tiltakene nevnt under nummer 1 og 2 gjelder reguleringsvare.*

2. Punkt 3-4 Reguleringsseksport

Hele punktet strykes.

3. Punkt 6. Oppgjør rutiner og rente på mellomværende

Første ledd, første setning endres til:

Oppgave med regnskap for reguleringstiltakene utarbeides årlig.

4. Punkt 8-2 Hvitostprodukter

Artikkelnummer 5250 rettes til 5280.

Dette punktet trer i kraft umiddelbart.

Melk - Endring i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

Bakgrunn

Etter WTOs ministererklæring av 19. desember 2015 og Stortingets behandling av globaliseringsmeldingen den 19. januar 2016, vedtok Stortinget følgende i vedtak 455:

«Stortinget ber om at utfasing av eksportstøtta til jordbruksprodukt vert gjennomført innan 2020, i tråd med WTO sitt vedtak av 19. desember 2015.»

Med dette forpliktet Norge seg til å fase ut all eksportstøtte innen utgangen av 2020. Som hovedregel innebar dette umiddelbar stans i eksportsubsidier. Smør og ost var et av unntakene der det ble gitt tillatelse til å fortsette med bruk av eksportsubsidier til utgangen av 2020.

Mulighetene for bruk av reguleringseksport av smør og ost opphører dermed fra og med 1. januar 2021.

Regelverk

Reguleringseksport av smør og ost er oppført i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, med hjemmel i markedsreguleringsforskriftens § 7-1.

Tiltaket står nevnt i følgende bestemmelser i retningslinjene:

2. Reguleringstiltak

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk:

- 1) Reguleringslagring
- 2) Prisnedskrivning av melkeprodukter til fôr
- 3) Prisnedskrivning av geitemelk til fôr
- 4) Reguleringseksport

Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet. Tiltakene nevnt under nummer 1, 2 og 4 gjelder reguleringssvare.

3-4 Reguleringseksport

Begrensninger i hvilke reguleringsvarer som kan eksporteres med støtte, følger av WTOs ministererklæring vedtatt 19. desember 2015. Det er ikke tillatt å eksportere meieriprodukter med støtte til minst utviklede land eller til nye markeder. Det er heller ikke tillatt å eksportere nye produkter med støtte. Årlig kvantumsgrense for eksport av ost med støtte er 15 929,0 tonn og 1 038,6 tonn for smør. Årlig beløpsgrense for eksport av ost med støtte er 245,8 mill. kroner og for eksport av smør med støtte 53,2 mill. kroner. Beløpsgrensene gjelder likevel med den begrensningen at man forsøker å holde seg under nivået av gjennomsnittlig eksportstøtte gitt de siste fem årene. Eksport av meieriprodukter med støtte er ikke tillatt etter 31. desember 2020.

Ved eksport av reguleringssvare beregnes godtgjørelse etter følgende regler:

Eksporttapet som godtgjøres er differansen mellom varens tilvirkningsverdi i industrimarkedet på avsendelsesdagen og den salgsverdi som oppnås overfor kjøper.

Utenom eksporttapet godtgjøres dokumenterte ekstra kostnader til emballasje, merking, veiing, spedisjon, transport/transportforsikring fra lager til bestemmelsessted og andre

særlige eksportkostnader. I tillegg godtgjøres beregnet rentetap på salgsverdi for en måned og pristap på en halv måned.

6. Oppgjør rutiner og rente på mellomværende

Oppgave med regnskap for reguleringseksport utarbeides per halvår, øvrige oppgaver utarbeides årlig. Renteoppgaven spesifiseres per måned. Oppgaver for andre tiltak eller kostnader spesifiseres per halvår.

Landbruksdirektoratets vurdering

WTOs ministererklæring av 19. desember 2015 og Stortingets påfølgende vedtak 19. januar 2016 medfører at reguleringseksport av smør og ost opphører fra og med 1. januar 2021. På bakgrunn av dette foreslår Landbruksdirektoratet å fjerne de bestemmelsene i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter som gjelder reguleringseksport. Som nevnt over gjelder dette deler av punktene 2 første og andre ledd, 3-4 og 6 første ledd.

Direktoratet forslår dermed at punkt 2 første og andre ledd får følgende ordlyd:

«2. Reguleringstiltak

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk:

- 1) Reguleringslagring*
- 2) Prisnedskrivning av melkeprodukter til fôr*
- 3) Prisnedskrivning av geitemelk til fôr*

Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet. Tiltakene nevnt under nummer 1 og 2 gjelder reguleringsvare.

Landbruksdirektoratet foreslår videre at punkt 3-4, som utelukkende omhandler reguleringseksport, strykes.

Deler av punkt 6 omhandler reguleringseksport, slik at det er behov for endringer i punkt 6 første ledd. Landbruksdirektoratet foreslår at regulering knyttet til reguleringseksport i punkt 6 første ledd tas ut av regelverket. Det blir da nødvendig med en omformulering av første setning i punkt 6 første ledd, slik at bestemmelsen får uendret innhold for de andre tiltakene. Følgende ordlyd foreslås i punkt 6 første ledd, første setning:

«6. Oppgjør rutiner og rente på mellomværende

Oppgave med regnskap for reguleringstiltakene utarbeides årlig.»

Saksnr.: 096/20	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Kjøtt - Endring i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt - reguleringseksport	Saksnr.: 20/47266-2

Beskrivelse

WTOs ministererklæring av 19. desember 2015 og Stortingets påfølgende vedtak 19. januar 2016 medfører at reguleringseksport av svin opphører fra og med 1. januar 2021. Landbruksdirektoratet foreslår derfor endringer i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, som innebærer å fjerne de bestemmelser som gjelder reguleringseksport av svin.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til nye retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, med sporing av endringer

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet vedtar følgende endringer i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, med ikrafttredelse 1. januar 2021:

1. Punkt 2. Reguleringslagring:
Overskriften *2-1 Storfe og sau/lam* endres til *Storfe, sau/lam og svin*.
Hele punkt *2-2 Svin* strykes.
2. Punkt 3. Nærmere om de enkelte reguleringstiltak:
 - Punkt 3-1-1 femte ledd siste setning endres til:
«Bestemmelsene i dette ledd gjelder ikke ved levering til spesialmarkeder.»
 - Punkt *3-4 Eksportlevering, svin* strykes.
3. Punkt 4. Oppgjør rutiner og renter på mellomværende:
 - Punkt 4 første ledd andre setning endres til følgende:
«Oppgavene knyttet til levering med frysefradrag spesifiseres per måned.»
 - Punkt 4 fjerde ledd andre setning strykes.

Kjøtt - Endring i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt - reguleringseksport

Bakgrunn

Etter WTOs ministererklæring av 19. desember 2015 og Stortingets behandling av globaliseringsmeldingen den 19. januar 2016, vedtok Stortinget følgende i vedtak 455:

«Stortinget ber om at utfasing av eksportstøtta til jordbruksprodukt vert gjennomført innan 2020, i tråd med WTO sitt vedtak av 19. desember 2015.»

Med dette forpliktet Norge seg til å fase ut all eksportstøtte innen utgangen av 2020. For storfe og sau/lam innebar dette umiddelbar stans i eksportsubsidier. Svin var et av unntakene der det ble gitt tillatelse til å fortsette med bruk av eksportsubsidier til utgangen av 2020.

Reguleringseksport av svin opphører dermed fra og med 1. januar 2021.

Regelverk

Reguleringseksport for svin er oppført i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, med hjemmel i markedsreguleringsforskriftens § 7-1.

Tiltaket står nevnt i følgende bestemmelser i retningslinjene:

- Punkt 2. Reguleringslagring:
«2-2 *Svin*
Midler fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk eller formidler:
 - a) Reguleringslagring
 - b) Levering med frysefradrag
 - c) Spezialmarkeder
 - d) Eksportlevering

Tiltakene gjelder vareslag og kvaliteter som er definert i liste over reguleringsvare. For spesialmarkeder gjelder også vareslag som er definert i punkt 3-3-2. Eksport av svin med støtte er likevel kun tillatt med de begrensninger som følger av WTOs ministererklæring vedtatt 19. desember 2015.

- Det er heller ikke tillatt å eksportere svin eller svineprodukter med støtte til minst utviklede land eller til nye markeder.
- Det er ikke tillatt å eksportere nye produkter med støtte. Årlig kvantumsgrense for eksport av svinekjøtt med støtte er 1 897,7 tonn.
- Årlig beløpsgrense for eksport med støtte er 86,7 mill. kroner, likevel med den begrensningen at man forsøker å holde seg under nivået av gjennomsnittlig eksportstøtte gitt de siste fem årene.
- Eksport av svin eller svineprodukter med støtte er ikke tillatt etter 31. desember 2020.

Eventuelle andre avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak kan gjennomføres etter forhåndsgodkjennelse fra Omsetningsrådet.»

- Punkt 3-1-1 *Lagringsgodtgjørelse* femte ledd siste setning:
«Bestemmelsene i dette ledd gjelder ikke ved eksport av svin og levering til spesialmarkeder.»

- Punkt 3-4 *Eksportlevering, svin*:
«Punkt 3-4 *Eksportlevering, svin*
Det eksporttap som godtgjøres er differansen mellom varens engrospris eller internpris på avsendelsesdagen og dens salgsverdi ved eksportlevering.

Utenom eksporttap godtgjøres dokumenterte kostnader til emballasje, veiing, spedisjon, transportkostnader (herunder transportforsikring) fra lager til bestemmelsesstedet og andre særlige eksportkostnader, samt beregnet rentetap på salgsverdi for en måned.»
- Punkt 4. Oppgjør rutiner og renter for mellomværende, første ledd andre setning:
«Oppgavene knyttet til levering med frysefradrag og eksportleveringer spesifiseres per måned.»

Punkt 4 fjerde ledd andre setning:

«Tilgodehavende eksporttap kan renteberegnes på samme måte fra og med den 16. i den måneden eksporten er gjennomført.»

Landbruksdirektoratets vurdering

WTOs ministererklæring av 19. desember 2015 og Stortingets påfølgende vedtak 19. januar 2016 medfører at reguleringseksport av svin opphører fra og med 1. januar 2021. På bakgrunn av dette foreslår Landbruksdirektoratet å fjerne de bestemmelsene i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt som gjelder reguleringseksport. Som nevnt over gjelder dette deler av punktene 2-2, 3-1-1, 3-4 og 4.

Direktoratet vil også foreslå en forenkling av punkt 2. Reguleringslagring. Per i dag er punktet delt i underpunktene 2-1 *Storfe og sau/lam* og 2-2 *Svin*. Når reguleringseksport fjernes fra punkt 2-2, er de to underpunktene like, bortsett fra punkt 2-1 tredje ledd, som er som følger:

«Omsetningsrådet fastsetter maksimalt årlig kvantum for innlegg av kjøtt av storfe og sau/lam på reguleringslager. Det årlige kvantumet fastsettes med grunnlag i normale sesongvariasjoner i produksjon og forbruk i et balansert marked.»

Siden det er spesifisert hvilke dyrearter dette gjelder for, kan dette fortsatt stå som siste ledd om man slår sammen de to underpunktene. Punkt 2. Reguleringslagring vil da bli som følger:

«2. Reguleringstiltak

Storfe, sau/lam og svin

Midler fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk eller formidler:

- a) Reguleringslagring
- b) Levering med frysefradrag
- c) Spesialmarkeder

Disse tiltakene gjelder vareslag og kvaliteter som er definert i liste over reguleringsvare, jf. punkt 5. For spesialmarkeder gjelder også vareslag som er definert i punkt 3-3-2. Eventuelle andre avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak kan gjennomføres etter forhåndsgodkjennelse fra Omsetningsrådet.

Omsetningsrådet fastsetter maksimalt årlig kvantum for innlegg av kjøtt av storfe og

sau/lam på reguleringslager. Det årlige kvantumet fastsettes med grunnlag i normale sesongvariasjoner i produksjon og forbruk i et balansert marked.»

På grunnlag av dette vil Landbruksdirektoratet anbefale Omsetningsrådet følgende endringer i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, med ikrafttredelse 1. januar 2021:

1. Punkt 2. Reguleringslagring:
Overskriften *2-1 Storfe og sau/lam* endres til *Storfe, sau/lam og svin*. Hele punkt *2-2 Svin* strykes.
2. Punkt 3. Nærmere om de enkelte reguleringstiltak:
 - Punkt 3-1-1 femte ledd siste setning endres til:
«Bestemmelsene i dette ledd gjelder ikke ved levering til spesialmarkeder.»
 - Punkt *3-4 Eksportlevering, svin* strykes.
3. Punkt 4. Oppgjør rutiner og renter på mellomværende:
 - Punkt 4 første ledd andre setning endres til følgende:
«Oppgavene knyttet til levering med frysefradrag spesifiseres per måned.»
 - Punkt 4 fjerde ledd andre setning strykes.

Saksnr.: 097/20	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Grønt - Endring av retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning	Saksnr.: 20/67759-3

Beskrivelse

I henhold til retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning kan tilskudd gis til reguleringslagring av epler i klasse 1. I rådsmøte 13. desember 2019 vedtok Omsetningsrådet at tilskuddssatsen for reguleringslagret eple skulle økes til 0,70 kr per kilo, samt at godtgjørelsen kun skulle gjelde epler som er lagret i november. Fram til denne endringen trådte i kraft ble det gitt godtgjørelse for epler som lå på lager i oktober og november.

Til tross for at det nå kun gis godtgjørelse for lagring i november er det like fullt et krav i retningslinjens § 3-2-2 Kvantum og sorter og § 3-2-3 Oppgaver om at lagerregistrering foretas pr. 16. og 30. oktober, og at godkjente lagringsverter skal gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter pr. 16. oktober.

Landbruksdirektoratet er av den oppfatning at det ikke er hensiktsmessig å kreve lagerregistreringer og oversikt over sortsfordeling og kvaliteter i oktober i og med at det kun gis godtgjørelse for epler i november. Tidspunkt for lagerregistreringer bør endres til 16. og 30. november, og dato for rapportering av sortsfordeling og kvaliteter bør endres til 16. november.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt av Omsetningsrådet 23.06.2009 med hjemmel i lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Epost fra GrøntProdusentenes Samarbeidsråd av 13. oktober 2020.
Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning med spring av endringer.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet vedtar følgende endringer i retningslinjer for markedsregulering av epler, matpotet og honning:

§ 3-2-2 Kvantum og sorter skal lyde

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal så snart en har oversikt over årets avling gi forslag til Omsetningsrådet om hvilke sorter og kvantum som skal reguleringslagres. Ordningen gjelder bare klasse I av de sorter som er med i

lagringsprogrammet. Lagerregistrering foretas pr. 16. og 30. november. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet. Epler klasse I som er satt av til fabrikklevering er ikke tilskuddsberettiget.

§ 3-2-3 Oppgaver skal lyde

De godkjente lagringsverter (fruktlagre/produsenter) skal ved første telledato pr. 16. november i tilskuddsåret gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter i den form som GrøntProdusentenes Samarbeidsråd krever. Videre skal det gis spesifisert oppgave over det kvantum av de forskjellige sorter som ønskes reguleringslagret. Omsetningsrådet fastsetter øvre grense for lagringskvantum med tilskudd for epler. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd kan om nødvendig begrense kvantumet hos den enkelte lagringsvert. Minstekvantum for å bli med i reguleringslagringen er 5 000 kg for den enkelte sort pr. lagringsvert.

2. Endringen trer i kraft umiddelbart.

Grønt - Endring av retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning

Bakgrunn

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning har blant annet bestemmelser om godtgjørelse for reguleringslagring av epler i klasse 1. Tidligere ble det gitt godtgjørelse for epler i klasse 1 som lå på reguleringslager ved telledatoene 16. og 30. oktober og 16. og 30. november.

I møte i Omsetningsrådet 13. desember 2019 ble det vedtatt en justering av tilskuddssatsen. Satsen ble økt til 0,70 kr per kilo reguleringslagret eple, og godtgjørelsen skulle, ifølge den nye bestemmelsen, kun gis ved de to telledatoene i november.

Imidlertid ble ikke retningslinjens § 3-2-2 Kvantum og sorter og § 3-2-3 Oppgaver endret. Disse to paragrafene lyder i dag som følger:

«3-2-2 Kvantum og sorter

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal så snart en har oversikt over årets avling gi forslag til Omsetningsrådet om hvilke sorter og kvantum som skal reguleringslagres. Ordningen gjelder bare klasse I av de sorter som er med i lagringsprogrammet. Lagerregistrering foretas pr. 16. og 30. i månedene oktober og november. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet. Epler klasse I som er satt av til fabrikklevering er ikke tilskuddsberettiget.

§ 3-2-3 Oppgaver

De godkjente lagringsverter (fruktlagre/produsenter) skal ved første telledato pr. 16. oktober i tilskuddsåret gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter i den form som GrøntProdusentenes Samarbeidsråd krever. Videre skal det gis spesifisert oppgave over det kvantum av de forskjellige sorter som ønskes reguleringslagret. Omsetningsrådet fastsetter øvre grense for lagringskvantum med tilskudd for epler. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd kan om nødvendig begrense kvantumet hos den enkelte lagringsvert. Minstekvantum for å bli med i reguleringslagringen er 5 000 kg for den enkelte sort pr. lagringsvert.»

I paragrafene over fremkommer det at det fremdeles er krav om lagerregistrering 16. og 30. oktober, samt at det er krav om at lagringsvertene skal gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter den 16. oktober.

Landbruksdirektoratets vurdering

Som en konsekvens av endringen av retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning 13. desember 2019, mener Landbruksdirektoratet at det er behov for en endring av paragrafene § 3-2-2 Kvantum og sorter og § 3-2-3 Oppgaver. Da det kun gis godtgjørelse for reguleringslagrede epler på telledatoene 16. og 30. november, er det ikke lenger hensiktsmessig å kreve at det foretas lagerregistreringer 16. og 30. oktober. Når det gjelder dato for rapportering av spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter bør denne endres til 16. november.

Landbruksdirektoratet har presentert problemstillingen for GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS). I epost av 13. oktober 2020 skriver GPS at de har diskutert saken med fruktpakkeriene. Både GPS og fruktpakkeriene støtter forslaget om endring av retningslinjens § 3-2-2 Kvantum og sorter og § 3-2-3 Oppgaver som foreslått.

Forslag til endring av retningslinjen for markedsregulering av epler, matpoteter og honning

Landbruksdirektoratet foreslår at retningslinjens § 3-2-2 Kvantum og sorter og § 3-2-3 Oppgaver skal lyde som følger:

«§ 3-2-2 Kvantum og sorter

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal så snart en har oversikt over årets avling gi forslag til Omsetningsrådet om hvilke sorter og kvantum som skal reguleringslagres. Ordningen gjelder bare klasse I av de sorter som er med i lagringsprogrammet. Lagerregistrering foretas pr. 16. og 30. november. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet. Epler klasse I som er satt av til fabrikklevering er ikke tilskuddsberettiget.

§ 3-2-3 Oppgaver

De godkjente lagringsverter (fruktlagre/produsenter) skal ved første telledato pr. 16. november i tilskuddsåret gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter i den form som GrøntProdusentenes Samarbeidsråd krever. Videre skal det gis spesifisert oppgave over det kvantum av de forskjellige sorter som ønskes reguleringslagret. Omsetningsrådet fastsetter øvre grense for lagringskvantum med tilskudd for epler. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd kan om nødvendig begrense kvantumet hos den enkelte lagringsvert. Minstekvantum for å bli med i reguleringslagringen er 5 000 kg for den enkelte sort pr. lagringsvert.»

Videre foreslås det at endringen trer i kraft umiddelbart.

Saksnr.: 098/20	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Kjøtt - oppsummering av tiltaket utkjøp av smågrisprodusenter	Saksnr.: 18/76194-92

Beskrivelse

Utkjøpsordningen for smågrisprodusenter ble vedtatt av Omsetningsrådet i form av en midlertidig retningslinje den 21. november 2018 - sak 96/18, med justeringer angående purkeringer i sak 100/18. Vedtaket ble gjort i form av en retningslinje - «Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold». Det ble gitt en totalramme for utkjøp av 4 000 avlspurker, maksimalt 64 mill. kroner. Siste utbetaling ble gjort fra Landbruksdirektoratet 12. oktober 2020 og er nå avsluttet. Det er utbetalt 38,272 mill. kroner for 2 392 avlspurker.

Hjemmel

Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold, fastsatt av Omsetningsrådet 21. november 2018 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11.

Forskrift av 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer §3-2.

Forutsetninger

Vedlegg

Møtebehandling

Björg Tørresdal påpekte viktigheten av gode kontrollrutiner i den båndlagte 7-årsperioden som følger.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar saken til orientering.

Kjøtt - oppsummering av tiltaket utkjøp av smågrisprodusenter

På bakgrunn av et vedvarende tilførselsoverskudd av svinekjøtt, foreslo Nortura overfor Omsetningsrådet i søknad datert 1. november 2018 en utkjøpsordning for smågrisprodusenter. Gjennom redusert tilførsel av smågris, ønsket man å redusere tilførselen av svinekjøtt.

Det ble vedtatt en midlertidig retningslinje for ordningen (se hjemmelsgrunnlag) og en totalramme på 64 mill kr. Det kunne kompenseres for inntil 4000 purker til en sats av kr 16 000 per purke. Kostnadene skulle dekkes av fondet for kjøtt. Tilskuddet skulle utbetales fra Omsetningsrådet til Nortura, som skulle videreformidle dette til produsent.

Tidsperioden for inngåelse av avtaler var 03.01.2019 til 01.05.2019. Avtalene ble inngått mellom Nortura som markedsregulator og produsent. De som inngikk avtale måtte båndlegge både eiendommen, foretaket, seg selv og samboer/ektefelle til ikke å starte opp igjen med noen form for svineproduksjon før 7 år etter avtaleinngåelse.

Ordningen har vært frivillig og åpen for alle smågrisprodusenter, også purkeringer. Alle som har ønsket å delta og har tilfredsstilt vilkårene som spesifisert i retningslinjen har fått delta. Ordningen hadde innbygd visse begrensinger for ikke å tappe områder for smågrisprodusenter. Landet var delt opp i 4 regioner, men med mulighet for å sjonglere mellom regionene dersom 4 000 grensen ikke ble nådd.

I alt ble det kjøpt ut 72 produsenter, av varierende størrelse, hvorav en purkering med nav og åtte satelitter.

Tabellen under viser fordeling på regioner og antallet aktører.

Region	Beløp (kr)	Antall purker	Antall deltakere
1	8 640 000	540	10
2	8 320 000	520	16
3	4 432 000	277	11
4	16 880 000	1055	35
	38 272 000	2 392	72

- 1) Finnmark, Troms, Møre- og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland, Agderfylkene, Telemark.
- 2) Nordland og Trøndelag.
- 3) Rogaland.
- 4) Vestfold, Buskerud, Oppland, Akershus, Oslo, Østfold og Hedmark.

Av de 38,272 mill. kronene ble 25,952 utbetalt og regnskapsført i 2019. 12,320 mill. kroner er utbetalt og vil bli regnskapsført på 2020-regnskapet.

I purkeringen var det totalt utbetalt for 482 purker. Det ble akseptert en «omrokking» av satelitter mellom purkeringer. Navet i purkeringen hadde søkt produksjonstilskudd for flere purker enn det det var søkt om utkjøpstilskudd for. Antall purker i navet er justert ned for å stå i forhold til antallet purker i satelittene.

Holder man purkeringene utenom, var gjennomsnittsbesetningen på 30,3 avlspurker. Det betyr at relativt mange små besetninger og antageligvis også kombinertbesetninger ble kjøpt ut.

Av de 72 produsentene, var 64 Nortura-produsenter og 8 produsenter var tilknyttet andre slakterier.

I retningslinjens punkt 7 er Landbruksdirektoratet delegert myndighet til å kontrollere at retningslinjen og avtalen mellom markedsregulator og produsent overholdes. Landbruksdirektoratet har kontrollert avtaler/søknader fortløpende etter som de er kommet, etterspurt mer informasjon der det er nødvendig osv.

Nå når siste utbetaling er gjort, er Landbruksdirektoratet i gang med å etablere en rutine for å følge opp at betingelsene om forbudet mot svinehold overholdes. I korte trekk planlegges det et opplegg hvor man årlig gjør en spørring mot siste søknadsomgang for produksjonstilskudd for alle organisasjonsnummer, fødselsnummer og gårds- og bruksnummer som er båndlagt. Hvis det i spørringen kommer fram at et båndlagt organisasjonsnummer, fødselsnummer eller gårds- og bruksnummer driver med en form for svineproduksjon, må det gjøres nærmere undersøkelser. Det kan påløpe kostnader for dette i form av konsulenttenester for å utarbeide denne spørringen mot produksjonstilskuddssøknadene. Landbruksdirektoratet vil ev. komme tilbake til dette.

Saksnr.: 099/20	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Kjøtt og egg - mulighet for to-delt omsetningsavgift som produksjonsregulerende tiltak	Saksnr.: 20/50519-5

Beskrivelse

I sak 88/20 i Omsetningsrådets møte den 25. september 2020 la Landbruksdirektoratet fram en innstilling angående todelt (differensiert) omsetningsavgift. Rådet vedtok å utsette behandling av saken. Rådet ba sekretariatet utrede mer de dilemmaer som er tilknyttet, før rådet vurderer å gå videre med saken.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet tar sekretariatets innstilling til etterretning og går ikke videre med saken.

Møtebehandling

Etter diskusjon kom Trine Hasvang Vaag med følgende forslag til endring i vedtaket:

«Omsetningsrådet tar sekretariatets innstilling til orientering. Saken utsettes.»

Rådets medlemmer jobber videre med saken i sine organisasjoner.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Omsetningsrådet tar sekretariatets innstilling til orientering. Saken utsettes.

Kjøtt og egg - mulighet for to-delt omsetningsavgift som produksjonsregulerende tiltak

Innledning og bakgrunn

I møtet den 25. september sak 88/20 la Landbruksdirektoratet fram en vurdering av mulighetsområdet for innføring av todelt (differensiert) omsetningsavgift, dvs. ilegge produsenter ulik omsetningsavgift etter nærmere angitte kriterier for å bremse nyetablering i perioder med overproduksjon.

Landbruksdirektoratet argumenterte i stor grad ut fra det juridiske kompetansegrunnlaget: Det er Landbruks- og matdepartementet (LMD) som har det juridiske kompetansegrunnlaget til å fastsette og utforme omsetningsavgiften. Videre må det ses nærmere på om dette er tiltak som faktisk krever lovendring, også en kompetanse som ligger hos LMD å foreslå.

Saken ble vedtatt utsatt. Rådet bad sekretariatet utrede mer de dilemmaer som er tilknyttet, før rådet vurderer å gå videre med saken. Landbruksdirektoratet oppfattet at rådet ikke bestred vurderingen av hjemmelsgrunnlag for fastsetting av avgiften, men ønsket en nærmere redegjørelse for praktiske og prinsipielle forhold om bruk av omsetningsavgift som produksjonsregulerende tiltak, for å kunne gjøre en vurdering om dette er en sak man bør gå videre med.

I denne innstillingen berører vi derfor ikke hvem som har kompetansen til å fastsette avgiften, men fokuserer på de praktiske og prinsipielle problemstillinger som kan oppstå i utformingen, innføringen og håndhevingen av en slik ordning.

I arbeidsgruppe kjøtt og eggs rapport, framgår det ikke hvilke produksjoner man mener at virkemiddelet kan være aktuelt for. I tiden etter, er det imidlertid i egg- og svinebransjen at man har diskutert virkemiddelet. Det vil si de kraftfôrbaserte næringene hvor produksjonen er uavhengig av vær, vind, melkeproduksjon osv. og derfor innehar et potensial for å kunne styre produksjonen med denne typen insentiver.

Landbruksdirektoratet har vært i kontakt med Norsk Fjølfeag og Norsvin i anledning saken og hatt telefonisk kontakt med KLF og Nortura. KLF og Nortura deltok i arbeidsgruppe kjøtt og egg. Det har ikke opp noe nytt i de sistnevnte samtalene, og det refereres derfor til arbeidsgruppens rapport og ikke til KLF og Nortura i det følgende.

Grunnen til at Norsvin ble kontaktet, var at de leverte et høringsinnspill til høringen av Omsetningsrådets regelverk hvor de nettopp spilte inn at differensiering av avgiften burde vurderes.

Norsvin mottok en e-post fra oss med en del spørsmål omkring differensiert omsetningsavgift den 9. oktober, og de svarte etter styrebehandling fredag 16. oktober. Så vidt vi forstår har de kommet til at det ikke er ønskelig med differensiert omsetningsavgift i svinenæring: *«Det er etter vår mening nesten umulig å treffe hensiktsmessig med tiltaket og størrelsen på differensiering må være svært stor om noen skal velge å ikke å bygge basert på en kortvarig høyere omsetningsavgift, til det er produsentene på svin alt for vant med store svingninger allerede og man bygger for et 30 års perspektiv.*

Poenget med at det er de som bygger for smågris som evt. lager en overproduksjon mens omsetningsavgiften trekkes på slaktegris er i seg selv nok til å si at dette blir vanskelig og uheldig.

De som har vært i markedet vet at det er svært mange faktorer som kan spille inn på overskudd/underskudd på svin og 2020 er et bevis på det til tillegg til grillsummeren i 2016 var det vel, sykdom eller saneringer i svinebransjen vil også påvirke produksjonen.

Det blir også vanskelig å bestemme hvor lenge en slik forhøyet avgift skal vare. Vi er også usikre med hva man tenker å gjøre med eksisterende brukere som utvider innenfor dagens konsesjonsgrense eller opp til en evt. ny konsesjonsgrense, skal man da ha forskjellig omsetningsavgift på deler av besetningen? I dag er snitt utnyttelsen av konsesjon på 1700 enheter av 2100 både i smågris og slaktegrisproduksjon.

Norsk Fjørfeleg er den som har ivret mest for produksjonsregulering i sektoren og tok opp differensiert omsetningsavgift i høringen av jordbruksavtalen i stortinget på forsommeren. På nesten likelydende forespørsel til fjørfeleg som til Norsvin, mottar vi et omfattende svar. Overordnet sier de at de ønsker mottaksplikten og markedsregulering og på ingen måte vil over på kontraktsproduksjon, men viser til at det har vært 20 år hvor man ofte har endt opp med vedvarende overproduksjon, og at det derfor er behov for et reguleringsverktøy. Landbruksdirektoratet leser det slik at Norsk fjørfeleg ønsker mer varige løsninger enn det arbeidsgruppen foreslår.

På bakgrunn av ovennevnte, har Landbruksdirektoratet derfor avgrenset vurdering i all hovedsak til egg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Dersom man skal utforme en differensiert omsetningsavgift, er det flere praktiske grensdragninger som må foretas, og det må vurderes hva som kan komme i konflikt med andre sentrale prinsipper i markedsreguleringen. Vi går igjennom de praktiske forholdene først, før vi vurderer todelt avgift opp mot forhold som konkurransevridning og mottaksplikt. Innledningsvis finner vi det nyttig å si noe om pris som markedsregulerende virkemiddel.

Pris som markedsregulerende virkemiddel

Formålet med markedsreguleringen å sikre produsentene stabil avsetning og stabile priser i tråd med jordbruksavtalens bestemmelser. Samtidig er pris det viktigste virkemiddelet for å balansere markedet.

Differansen mellom engrospris og utbetalingspris til bonde, kan illustreres slik (Nortura Totalmarked for egg):

Egg

Engrospris

- Forskningsavgift

= Engrospris justert for offentlige avgifter*

- Sorteringskostnader

- Inntransportkostnader

- Spesielle trekk

- Omsetningsavgift

= Veiledende avregningspris egg fra Nortura

+ Norturatillegg

+ Kvantumstillegg

+ Eventuell etterbetaling

= Utbetalingspris til produsent

En økning i omsetningsavgiften vil slå direkte ut i pris til produsenten. Det kan ikke forventes at denne kostnaden kan overveltes videre i verdikjeden og vil derfor i sin helhet måtte bæres av produsenten, noe den også etter omsetningsloven skal.

Primærprodusenter som selger sine varer til omsetningsledd/grossister vil stort sett måtte akseptere den prisen som tilbys. Tilbud og etterspørsel er i ulik grad sensitiv overfor prisendringer. En endring i omsetningsavgift for nye aktører vil på kort sikt ikke endre pris til detaljist og forbruker og dermed ikke påvirke etterspørselen. En økt omsetningsavgift vil for bonden oppleves som en reduksjon i utbetalingspris.

Vi har spurt fjørfelaget om noen anslag for hvor stor økningen i omsetningsavgiften bør være for at det skal påvirke tilbudet. Mens en krone ekstra gir et signal om at det ikke er ønskelig med nyetablering, mener fjørfelaget at to kroner ekstra kan stoppe en etablering.

Basert på tall fra fjørfelaget, slår en økning på kr 1 per kg egg i omsetningsavgift (OA) ut som følger (per år): Kg egg/høne/år * konsesjonsbesetning * sats: $18,3 * 7500 * 1 \text{ kr} = 137\,250$ kroner i redusert inntekt. Tilsvarende gir kr 2 i økning da det dobbelte, dvs. 274 500 kroner. Til sammenligning er satsen i dag kr 0,80 per kg.

På forespørsel beregner Norsk Fjørfelag DB1 i en besetning på 7 500 verpehøns til 825 000 kroner per år, med en pris på kr 16,50 per kg egg. En økning i OA med 1 kr vil dermed medføre en reduksjon i DB på nesten 17 prosent. Det vil alltid være en prisrisiko for bonden, men differensiert omsetningsavgift vil forsterke den, og i sterkere grad hvis det ikke er forutsigbart når avgiften øker.

Tiltaket vil ut fra dette kunne ha betydelig virkning på produsentens økonomi. Det er da også ment å være mekanismen, men skal det ha innvirkning på tilførselen, må tilførselen kunne påvirkes av dette prisstimuliet. I hvor stor grad en (midlertidig) reduksjon i utbetalingspris til nye produsenter som følge av økt omsetningsavgift vil redusere tilførselen fra nye produsenter, er avhengig av en rekke faktorer.

Det er ikke minst påvirket av at perioden mellom tidspunktet for investeringer og når man kan forvente inntekt, kan være betydelig. Ifølge fjørfelaget kan det være snakk om 7-8 måneder fra investeringer er gjort til man får de første inntektene fra eggproduksjonen.

Dersom signaler om økt omsetningsavgift kommer når man er for langt inn i etableringsprosessen, påvirkes ikke etableringen av det gitte hønsehuset og tilførselen av egg i markedet av dette prisstimuliet på kort og mellomlang sikt. Derimot, på lengre sikt, vil signalet om en mulig differensiert omsetningsavgift kunne ha en virkning på investeringsviljen som følge av usikkerhet om framtidige rammebetingelser og økt risiko. De som er kommet kortere i planleggingen kan sette planene på hold eller legge dem bort.

«Når en produksjon har gjennomført betydelige tiltak»

Jamfør arbeidsgruppens rapport, så er virkemiddelet tenkt brukt når en produksjon har gjennomført betydelige tiltak for å regulere markedet. Hva er betydelig tiltak og hvor lenge må de ha pågått er noe som må avklares før en ordning utformes.

Siden omleggingen til nytt driftssystem i 2012 har det vært overproduksjon av norske egg. Omsetningsrådet har godkjent førtidsslakting som produksjonsregulerende tiltak for å sikre norsk selvforsyning av egg til konsum i etterspørselstoppende. Videre er det jevnlig bruk av lagring og produksjon av eggprodukter. Dette koster i året om lag 30 mill. kroner, ref. tabell under, kilde Omsetningsrådets årsrapport 2019.

	I kroner	
	2019	2018
Kjølelagring	1 055 690	709 410
Kjøle-/fryselagring eggprodukter	93 427	77 114
Spesialmarkeder	1 651 211	1 709 029
Skillevirksomhet	17 534 819	19 047 110
Prisgevinst egg og eggprodukter	67 405	52 324
Renter av kapitalutlegg	79 565	81 865
Førtidsslakting av verpehøns	6 189 884	6 587 330
Egg til miljøfôrproduksjon	0	0
Markedsregulators adm. kostnader	4 628 021	4 413 310
Sum avsetningstiltak egg	31 300 022	32 677 492

Det er gjennomgående enighet i Omsetningsrådet om at førtidsslakting og skillevirksomhet er nødvendig, når man ønsker å betjene konsummarkedet med norske egg gjennom hele året. Miljøfôr og «egg til veldedige formål» har vært godkjent i enkelte år grunnet holdbarhet. Dette er kostbare tiltak. Det anslås at dette i år vil koste ca. 10 mill. kroner. Hva bør legges til grunn som utløsende faktor definert som «når en produksjon har gjennomført betydelige tiltak»? Er det beløpsgrenser som skal settes – 30 mill. kroner, 40 mill. kroner – eller er det typen tiltak? En definisjon av hva som er omfattende tiltak finner Landbruksdirektoratet det vanskelig å definere og avgrense på en hensiktsmessig måte, som også gir forutsigbarhet for potensielle nye produsenter.

En alternativ tilnærming er å la omsetningsavgiftens *størrelse* være en indikator for overproduksjon. Det kan settes et satstak for når differensiert avgift utløses, hvor lenge den varer og hvor stor differansen skal være. Dette bør være definert på forhånd, for eksempel i samme forskrift som omsetningsavgiften ellers. Det vil kunne gi et varsel og en forutsigbarhet mht. en mulig risiko for økte kostnader for den som ønsker å etablere seg. Et eksempel kan vise dette, tid og nivåer er her bare illustrasjoner: Dersom omsetningsavgiften for egg har vært større enn kr 1 per kg i mer enn 6 måneder, vil omsetningsavgiften for nye produsenter være kr 2 per kg til den generelle omsetningsavgiften for egg har vært mindre enn kr 1 per kg i mer enn 6 måneder. Da vet de som tenker å etablere seg hvilken risiko som foreligger for å bli ilagt en økt omsetningsavgift.

Innvendingen mot et slikt tak som utløsende faktor er at det kan være flere, kanskje ekstraordinære grunner til høy avgift et enkelt år/en periode, som ikke nødvendigvis indikerer eller skyldes vedvarende overskudd. Eksempler på dette er periodevist behov for å bruke tiltaket miljøfôr (kostbart), ekstraordinære forbruksmønstre (fugleinfluenza, korona, salmonella), etc.

Uansett hvordan man utformer dette kriteriet, er det i større og mindre grad med på å øke risikoen og usikkerheten med hensyn til inntekt for den gruppen produsenter som blir berørt av tiltaket. Markedsreguleringen har til hensikt å avdempe inntektsrisiko.

Kriterier – hvem skal ha høy og hvem skal ha lav sats

Arbeidsgruppa sier: «... og at nye produsenter som da finner ut at de vil starte opp også må være med å bære litt av belastningene».

Det ligger et rettferdighetsperspektiv bak dette utsagnet. De som kommer inn nye i bransjen skal bære noe av kostnadene som er påløpt ved å balansere markedet. I praksis krever en utforming av differensiert omsetningsavgift derfor at man må utarbeide noen

kriterier som er «rettferdige» som det er enkle å forvalte, fortrinnsvis uten bruk av skjønn, som sier hvem som skal ha «høy» sats og hvem som skal ha «lav» sats.

Uansett hvordan man utformer det, må det settes en grense, noen kommer tidsnok og noen kommer for seint, hvor de som akkurat kom for seint må betale mer for markedsbalanseringen enn de som var akkurat tidsnok ute. Dersom tanken er at de nye skal være med å dekke en del av kostnaden som er påløpt for å balansere markedet tilbake i tid, kan grensegangen fort oppleves som urimelig. Det stilles også spørsmål ved om tilbaketatte tiltak kan belastes/danne grunnlag for nye avgifter fremover, ref. omsetningslovens bestemmelse om avgift for inntil ett år av gangen framover i tid.

Man har videre en problemstilling med hensyn til at en eksisterende aktør kan øke sin produksjon, hvis man ikke har oppfylt konsesjonsgrensen. Det er f.eks. mulig for slaktegris, hvor en gjennomsnittsbesetning er 1 700 stykk, mens konsesjonsgrensen er 2100. Ifølge fjørfelaget er dette i mindre grad en problemstilling i eggproduksjon, men den er til stede også der. Gårdsoverdragelser, generasjonsskifte, vil også være en problemstilling i så tilfelle.

Forholdet til mottakplikten

Samvirkebedriftene er i produksjoner med markedsregulering forpliktet til å kjøpe bondens produkter, uavhengig av om bonden vanligvis leverer til samvirke eller ikke, uavhengig av om bonden leverer lite eller mye, uavhengig av reisevei og uavhengig av svingninger i markedet. Mottakplikten krever at samvirkets egne medlemmer og andre produsenter skal ha samme betingelser når varen leveres på samme tidspunkt og samme anlegg.

Gjeldende vilkår for Norturas medlemmer reguleres innenfor organisasjonens vedtekter for medlemskapet, fastsatt innenfor samvirkeloven. Samvirkenes handlingsrom overfor egne medlemmer er relativt vidt, men likebehandling dem imellom er et sentralt prinsipp. Det heter således i samvirkeloven § 17 at «Eit samvirkeforetak skal behandle alle medlemmar likt. Forskjellsbehandling krev sakleg grunn.»

I kjøtt- og eggsektoren har likhetsprinsippet i samvirkeretten vært tolket vidt, f.eks. ved at det er praktisert samme trekk for inntransport uavhengig av avstand til mottakende anlegg.

Hvilke betingelser Nortura setter, ligger utenfor Omsetningsrådets ansvar. Omsetningsrådets oppgave er å påse at markedsregulator tilbyr like betingelser til medlemmer og ikke-medlemmer når mottakplikten blir benyttet. Det kan stilles relativt vidtrekkende krav til medlemmene, men mottakplikten medfører at de krav som stilles til leveranser fra andre leverandører, skal være de samme som leveranser fra medlemmene. Forskjellsbehandling etter «saklig grunn», innebærer at samvirket kan differensiere avregningspris ut fra forhold som ulike kvaliteter som fettprosent eller vektklasse. Når grunnlaget i mottakplikten er at alle produsenter skal tilbys like betingelser for sine varer, vil forskjellsbehandling av nye og etablerte aktører gjennom en differensiert avgift gå på tvers av et av de mest sentrale prinsippene i markedsreguleringen; sikkerhet for salg av egne produkter til like betingelser for alle primærprodusenter.

Må differensiert omsetningsavgift ha en lovhemmel?

I melkesektoren har man mottakplikt, men i tillegg har man produksjonsregulering i form av melkekvoter, med egen hjemmel i omsetningsloven. Kvoteordningen er fastsatt i egen forskrift, forskrift om kvoteordning for melk av 23. desember 2011 nr 1502. Produksjon utover kvote utløser overproduksjonsavgift.

Tiltenkt effekt av todelt/differensiert omsetningsavgift er å hindre økt produksjon i kjøtt- og eggsektoren. Selv om det er forskjeller mellom kvoteordningen og medfølgende

overproduksjonsavgift og det som vurderes innført for egg- og kjøtt, er det parallellt i det prinsipielle: en ønsker å oppnå produksjonsregulering og virkemiddelet er en forhøyet avgift.

For melk har man funnet det nødvendig å hjemle overproduksjonsavgiften i omsetningsloven. Prinsippene skal så langt det lar seg gjøre være like mellom sektorer. Landbruksdirektoratet vurderer det derfor til at lovhjemling *kan* være nødvendig for en gradert omsetningsavgift.

Konkurransesvridning og etableringshinder

Som nevnt over, et av grunnprinsippene i markedsreguleringen at bonden har avsetningssikkerhet gjennom mottakplikten. Denne garantien om å få levert sine varer «tar ut» mye av konkurransen mellom primærprodusentene. Når formålet er produksjonsregulering gjennom å lage et etableringshinder, skaper man en konkurranse mellom primærprodusentene, mellom etablerte og nye produsenter. Også her blir det motsetninger i markedsreguleringsordningen mellom mottakplikten, som et grunnleggende gode for nyetablerende virksomhet, og høyere omsetningsavgift som vil kunne virke som et etableringshinder.

Kan en differensiert omsetningsavgift virke konkurransevidende mellom eggpakkerier?

Utbetalingspris til produsent avledes av engrosprisen, med fratrukket for slakting, frakt, omsetningsavgift osv. Det er bare markedsregulator som er forpliktet til å følge de prisløypene de publiserer. Nye produsenter som etablerer seg nær til et privat pakkeri, kan være populære leverandører. Pakkeriet kan dekke den økte omsetningsavgiften i en overgangsperiode for den nyetablerte produsenten gjennom en økning i produsentprisen. På den annen side trenger ikke dette være omfattende, da mulighetene for overvelte prisene til neste ledd er begrenset.

Administrative konsekvenser

Med hensyn til det administrative, er det kontroll- og systemmessige konsekvenser. Pakkeriene, som er lovpålagt å kreve inn avgiften, må ha systemer for å kunne ilegge ulik avgift for ulike produsenter. Det er nok overkommelig, på samme måte som man må endre IT-systemer når det skjer endringer i jordbruksavtalen e.l. Vi har ikke gjort noe forsøk på å kvantifisere disse kostnadene, men man må på en eller annen måte automatisere på leverandørnivå både kriterier for differensiert avgift og et sett med avgifter.

Landbruksdirektoratet har egne fagsystemer hvor omsetningsavgiften (og forskningsavgift) beregnes og trekkes fra ev. tilskudd til primærprodusenter og/eller pakkerier, basert på leverandørinformasjon og kvantumstall m.m. fra pakkeriene. Differensiert omsetningsavgift vil kreve endringer i IT-løsningene i direktoratet som brukes i dag, som for pakkeriene.

I tillegg til oppstartskostnader for endring av IKT-løsninger både hos pakkerier og hos Landbruksdirektoratet, vil mer kompliserte tekniske løsninger også øke løpende vedlikeholdskostnader for de samme systemene.

Med hensyn til kontroll, kan forslaget by på utfordringer. Dette forsterkes av at omsetningsavgiften skal trekkes av pakkeriet. Landbruksdirektoratet må kontrollere både pakkerienes grunnlag og beregninger og de nye produsentene.

En løpende og betydelig utfordring er trolig kriteriene for differensiert avgift, som teknisk må «legges på» den enkelte produsent og vedlikeholdes mht. varighet og driftsmessige endringer. Videre skal dette til enhver tid vær oppdatert informasjon tilgjengelig for pakkeriene. Uten å ha gjort noen konkrete beregninger, synes de administrative konsekvensene betydelige.

Oppsummerende kommentarer

I arbeidet med saken, mener Landbruksdirektoratet at det er avdekket flere utfordringer ved å bruke omsetningsavgiften som et produksjonsregulerende tiltak. Det er i denne innstillingen ikke gjort noen juridiske vurderinger av forslaget.

På kort sikt påvirkes tilførselen til markedet i liten grad av pris til primærprodusent. Man har i tillegg gjentatte ganger sett at over- og underskuddssituasjoner kan skifte relativt raskt. Det er denne typen svingninger markedsreguleringen primært er ment å håndtere.

På lengre sikt, vil signalet om en mulig differensiert omsetningsavgift kunne ha en virkning på investeringsviljen. Men man legger da opp til en ordning med større risiko og usikkerhet for produsentene, mens markedsreguleringen nettopp er ment å avdempe risiko og usikkerhet rundt levering og pris. Det kan dermed stilles spørsmål ved om tiltaket er et brudd på prinsippene i reguleringsordningen, nemlig mottaksplikten.

Videre er kriteriene for hvem som skal ilegges høyere avgift og hvordan problematisert, og det er vanskelig å finne kriterier som er rettferdige og målbare.

Det er Landbruksdirektoratet oppfatning at det er en risiko for at kostnadene i form av problematisk grensedragning og tilhørende støy og misnøye kan bli store. Videre ser direktoratet at administrative kostnader i mer konkret forstand for pakkerier og forvaltning, vil kunne bli betydelige, både som en startkostnad og i form av økte vedlikeholds- og kontrollkostnader.

Landbruksdirektoratet vil ikke anbefale at man går videre med forslaget om todelt/differensiert omsetningsavgift.

Saksnr.: 100/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 12.11.2020	Tittel: Rådsinstruks	Saksnr.: 20/32039-5

Beskrivelse

Omsetningsrådet fattet i rådets møte 16.04. 2020 følgende vedtak i sak 14/20:

«2. Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet utarbeide en rådsinstruks, hvor det i tillegg til generelle saksbehandlingsregler tas inn bestemmelser om hvordan rådet skal forholde seg til saker om inhabilitet, taushetsplikt og konkurransesensitiv informasjon.»

Landbruksdirektoratet fremla første utkast til rådsinstruks i møtet 20.05.2020 og fikk rådets kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet la frem andre utkast i møtet 22.06.2020 og fikk rådets kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet la frem tredje utkast i møtet 25.09.2020 og fikk rådets kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet legger herved frem fjerde utkast med sikte på at rådet vedtar denne.

Instruksen inneholder nå en taushets- og habilitetserklæringen. Denne skal signeres av rådets medlemmer. Instruksens vil gjelde umiddelbart etter at protokollen er vedtatt. Taushets- og habilitetserklæringen vil gjelde fra denne er signert.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1

Forutsetninger

Vedlegg

- Forslag til rådsinstruks,
- Taushets- og habilitetserklæring som foreslås vedtatt på møtet,
- Forslag til rådsinstruks med spor endring/kommentarer etter kommentarer fra rådets medlemmer,
- Taushets- og habilitetserklæring med spor endring/kommentarer etter kommentarer fra rådets medlemmer,
- Vedlegg til taushetserklæringen – relevante lovbestemmelser.

Forslag til vedtak

Rådsinstruksens vedtas. Omsetningsrådet ber rådets medlemmer om å signere taushets- og habilitetserklæringen.

Møtebehandling

Advokat Harald Evensen innledet og oppsummerte endringene i rådsinstruksens med tilhørende taushetserklæring.

Trine Hasvang Vaag foreslo å utsette saken grunnet behov for mer tid til å gjennomgå dokumentene. Det ble derfor foreslått å utsette saken til neste møte i Omsetningsrådet 11. desember 2020. Forslaget om utsettelse av saken ble enstemmig vedtatt.

Deretter ble endringene i rådsinstruksen og eventuelle spørsmål til dette gjennomgått og diskutert i møtet. Dette førte til noen mindre endringer som innarbeides i dokumentene til behandlingen i desember.

Vedtak

Rådsinstruksen utsettes til neste møte.

Rådsinstruks

Omsetningsrådet fattet i rådets møte 16.04.2020 følgende vedtak i sak 14/20:

«2. Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet utarbeide en rådsinstruks, hvor det i tillegg til generelle saksbehandlingsregler tas inn bestemmelser om hvordan rådet skal forholde seg til saker om inhabilitet, taushetsplikt og konkurransesensitiv informasjon.»

Landbruksdirektoratet fremla første utkast til rådsinstruks i møtet 20.05.2020 og fikk rådets kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet la frem andre utkast i møtet 22.06.2020 og fikk rådets kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet la frem tredje utkast i møtet 25.09.2020 og fikk rådets kommentarer til dette.

Landbruksdirektoratet legger herved frem fjerde utkast med sikte på at rådet vedtar denne.

Instruksen inneholder nå en taushets- og habilitetserklæringen. Denne skal signeres av rådets medlemmer.

Instruksen og taushets- og habilitetserklæringen er utarbeidet av Advokatfirmaet Føyen Torkildsen ved advokat Harald Evensen. Etter ønske fra nestleder i rådet har rådets medlemmer fått anledning til å kommentere et utkast av disse dokumentene. Det kom innspill fra to medlemmer, (se vedlegg som behandler disse kommentarene). Disse er det tatt hensyn til i det foreliggende utkastet.

Advokat Harald Evensen vil delta på møtet under behandlingen av denne saken. Det vil bli anledning til å stille spørsmål til Evensen om instruksen og taushets- og habilitetserklæringen.

Instruksen vil, dersom den blir vedtatt, gjelde umiddelbart etter at protokollen er vedtatt. Taushets- og habilitetserklæringen vil gjelde fra denne er signert.